

AGRÁRMINISZTERIUM

A támogatási rendszer változásai 2024-ben

Fókuszban a Feltételelesség és az Agro-ökológiai Program

Naszvadi Mihály

2024.05.08.

Feltételelesség 2024

Feltételesség horizontális változásai 2024

- Gyep újratelepítési időszak (január 1. – március 31., illetve **november 1.** – december 31.)
- Állandó kultúra újratelepítése (január 1. – március 31., illetve **október 1.** – december 31.)
- Új fogalmak, fogalmi tisztázások:
 - **Direktvetés** (megmunkálatlan, vagy a talajfelszín legfeljebb csekély mértékű bolygatása után, nyitócsorosozlyás vetőgéppel végzett vetés)
 - **Sekély tarlóhántás** (legfeljebb 10 centiméter mély mélységben végzett olyan talajmunka, amely a betakarított vagy egyéb módon lekerülő növény vagy növényi maradványok részbeni talajba dolgozását szolgálja, amely után az összefüggő talajtakarás biztosított marad)
- Bevezetésre kerül az **egyszerűsített ellenőrzési rendszer**
 - 5 hektár alatti területen gazdálkodó,
 - Legfeljebb háztartási igények kielégítésére elegendő állatállománnyal rendelkező termelők esetében
 - **Csak HMKÁ ellenőrzés (JFGK-t nem)**

HMKÁ változások 2024-től

- **HMKÁ 1.,2.,3.** - Nincs változás 2024-től
- **HMKÁ 4.**
 - Kijuttatási tilalom kibővül a talajkondicionáló- és növénykondicionáló készítményekkel
 - Oka: termésmenővelő anyagnak minősülnek. Vízvédelmi szempontból egységesen szükséges kezelni.
- **HMKÁ 5.**
 - Fajlista készült az erózió szempontjából kockázatos kapásnövényekről
 - kukorica, napraforgó, dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya
- **HMKÁ 6.**
 - Legérzékenyebb időszak (július 15. – szeptember 30.)
 - Vonatkozik a pihentetett területre is, valamint újraterelítés alatt álló ültetvényekre is.
 - Másodvetéssel is teljesíthető a talajtakarás, amennyiben nyári kultúra betakarítása és őszi kultúra vetése között több mint 1 hónap telik el
- **HMKÁ 7.**
 - Tisztázásra kerül: két főnövény között vetett kultúrának mindkét főnövénytől különbözőnek kell lennie

HMKÁ változások 2024-től

- **HMKÁ 8.**

- Európai Bizottság derogációt enged 2024-re: megfelel, amennyiben a gazdálkodó a szántóterületének **legalább 4%-át** a következőknek szenteli:
 - Nem termelő tájképi elemek, beleértve a parlagon hagyott területet is, és/vagy
 - Nitrogénmegkötő növények, és/vagy
 - Ökológiai jelentőségű másodvetés
- **Parlagoltatni 2024-ben nem kötelező!!** Parlagoltatás esetén csak talajtakarásos parlag fogadható el. (2024-ben száruzással talajtakarásos parlagként elfogadhatóak egyéb növénytakarók is.)
- Az ökológiai jelentőségű másodvetés átváltási tényezője **0,3-ról 1-re nőtt** 2024-ben
- HMKÁ 8. keretében elszámolt parlag, nitrogénmegkötő növények vagy ökológiai jelentőségű másodvetések **nem kezelhetők növényvédőszerrel**
- 5 év után is szántóterület marad a HMKÁ 8-ban elszámolt parlag
- Tisztító legeltetés kikerült a lehetséges gyomszabályozási módok közül
 - (Európai Bizottság szerint termelés)
- Parlag típusok egyértelműen rendszerezésre kerültek

Parlag típusok

Parlag típusa	HMKÁ 8. keretében elszámolható?	AÖP vonatkozó gyakorlatában elszámolható?
Talajtakarás nélküli pihentetett terület	NEM	NEM
Talajtakarásos parlag	IGEN	IGEN
2024-ben szárazúzással talajtakarásos parlagként elfogadható egyéb növénytakarók	IGEN	IGEN
Méhlegelő	IGEN	IGEN
Vadvirágos keverék	IGEN	IGEN
Tarlómaradványokkal és/vagy spontán zöld növényzettel borított parlagterület	IGEN	IGEN
Zöldugar	IGEN*	IGEN/NEM*

HMKÁ változások 2024-től

- **HMKÁ 8.** további módosulásai 2024-től
 - Táblaszegély és fás-cserjés sáv = ökológiai határsáv
 - Fa- és bokorkivágási tilalom pontosításra kerül
 - mezőgazdasági hasznosítású táblán található, nem mezőgazdasági termelési célú fát, bokrot és sövényt **március 1. és augusztus 31. között** nem csak kivágni tilos, hanem metszésük vagy **egyéb módon történő csonkításuk sem megengedett.**
 - Nitrogénmegkötő növényeknél **kötelező a minősített szaporítóanyag** használata.
- **HMKÁ 9.**
 - Tisztázásra került, hogy nem minősül gyepfeltörésnek,
 - ha a természetvédelmi hatóság engedélye birtokában véglegesen megszűnik a terület mezőgazdasági hasznosítása, **és**
 - a terület elveszíti a BISS jogosultságát is.
- **JFGK 1.**
 - Külön fejezetként került a rendeletbe a könnyebb áttekinthetőség érdekében.

Folyamatban lévő technikai módosítások

- Folyamatban van a **16/2024. (IV. 9.) AM rendelet** módosítása:
 - Erózió veszélyeztetett terület fogalma pontosításra kerül:
 - *„erózió veszélyeztetett terület: a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben (a továbbiakban: MePAR) lehatárolásra került 12%-nál nagyobb lejtésű, valamint egyéb erózióval érintett területeket meghatározó fedvény szerinti terület, **ide nem értve a kizárólag deflációs kockázatnak kitett területet;**”*
 - A „talajtakarás nélküli pihentetett terület” definíciója kiegészítésre kerül:
 - *„adott tárgyévre vonatkozóan támogatható területen elhelyezkedő olyan szántóterület, amelyen január 1. és július 14. között semmilyen növénykultúrát nem vetnek vagy telepítenek – **kivéve a július 15. utáni talajtakarást szolgáló talajelőkészítést és vetést vagy telepítést a június 15. és július 14. közötti időszakban** – és nem takarítanak be, és amelyen kizárólag a tisztító kaszálást és a mechanikai gyomirtást végezhetnek;”*
 - Az elfogadható nitrogénmegkötő növényfajok listája **kiegészül az orvosi somkóróval.**
- Várható megjelenés: 2024. június eleje

Egyszerűsítési csomag 2024

- Az Európai Parlament 2024. április 24-én fogadta el a KAP egyszerűsítési csomagot
- A könnyítés számos ponton mérsékli a gazdálkodókat érintő termelést illetve adminisztrációt érintő kötelezettségeit
- **Módosítja az (EU) 2021/2115, valamint az (EU) 2021/2116 KAP ST alaprendeleteket**
- Naptári évenként két alkalommal van rendes KAP ST módosítási lehetőség
- HMKÁ 5., 6., 7., 9., esetében a szélsőséges időjárási viszonyok növekvő száma miatt egyedi mentességek megállapítására ad felhatalmazást a tagállamoknak
- HMKÁ előírásokban a műveletekre (pl. vetési időszak) vonatkozó határidők és időszakok tekintetében ideiglenes módosítást enged meg a tagállamoknak
- **HMKÁ 6.** esetén nagyobb rugalmasságot ad a tagállamoknak, tekintettel arra, hogy a követelmények sok esetben az időjárással nehezen összeegyeztethetőek
- **HMKÁ 7.** esetén a vetésváltás mellett a növénytermesztés diverzifikációja is elfogadott
- **HMKÁ 8.** esetén a nem termelő területek kijelölésének kötelezettsége megszűnik, átkerül kizárólag az Agro-ökológiai Program keretei közé
- A **10 hektárnál nem nagyobb** területtel rendelkező kistermelők **mentesülnek** a feltételeességi szankciók alól

Egyszerűsítési csomag – Hazai lehetőségek

- Folyamatban van hazai rendeletmódosító csomag, ezen módosítások már 2024-es támogatási évre is érvényesek lesznek:
 - **Feltételelesség szankciókat nem kell alkalmazni** a 10 hektár meghatározott területet meg nem haladó gazdálkodók esetén
 - **HMKÁ 6.:** a kötelező talajtakarást nem kell teljesíteni azon tárgyévben talajtakarás nélkül – szellőztetés, simítózás vagy szintezés mellett – pihentetett (azaz kikapcsolt) területeken, amelyeket a tárgyévet megelőző évben **rizs vagy indiánrizs** termesztésére használtak
 - **HMKÁ 7.:** kiegészül a növénytermesztés diverzifikációjával
 - 10 hektár felett de legfeljebb 30 hektár szántóterülettel rendelkezők:
 - tárgyévben legalább kétféle szántóföldi növénykultúra, a legnagyobb maximum 75%-át foglalhatja el a szántóterületnek
 - 30 hektár feletti szántóterülettel rendelkezők:
 - tárgyévben legalább három féle szántóföldi növénykultúra, a legnagyobb maximum 75%-át foglalhatja el, a két legnagyobb pedig maximum 95% lehet
 - A mentesülő üzemtípusok ugyanazok mint a vetésváltásnál
 - Diverzifikáció szempontjából különböző növénykultúrák számítása során a tárgyév május 1. napjától szeptember 30. napjáig tartó időszakot kell figyelembe venni

Egyszerűsítési csomag – Hazai lehetőségek

- HMKÁ 8-ra vonatkozó egyszerűsítési csomag adta lehetőséget 2024-től nem tudja Magyarország alkalmazni.
 - Oka: 2024-re már élt Magyarország a derogáció adta lehetőséggel, amely keretében a HMKÁ 8. nem termelő elem és terület kijelölési kötelezettség egységesen 4%-ra, ezzel együtt az Agro-ökológiai Program kapcsolódó gyakorlatában az előírás 5-5%-ról 1-9%-ra módosult. A derogációt és az egyszerűsítést nem tudja Magyarország egyszerre alkalmazni.
 - **2025-től lesz megvalósítható**

Agro-ökológiai Program 2024

AÖP horizontális változásai 2024-től

- Ültetvény 2024-től állandó kultúra
- Új földhasználati kategória: különleges állandó kultúra
- Gazdálkodási Napló elektronikus vezetése
 - Adatszolgáltatás EK felületen és/vagy
 - eGN felületen

Szántóföldi gyakorlatok változásai

- Talajtakarásos gyakorlat keretében elfogadott fajokról lista készült.
- Nem termelő tájképi elemek és területek kijelölése gyakorlatot érinti a **2024-évi HMKÁ 8. derogáció**.
 - A parlagnak vagy a tájképi elemeknek **elegendő a kötelezettségalap 1%-át elérni**, és a fennmaradó 9% teljesíthető nitrogénmegkötő növényvel vagy ökológiai jelentőségű másodvetéssel is.
- Táblaméret korlátozása gyakorlat keretében alkalmazandó elválasztó sáv minimális szélessége **3 méterről 2 méterre csökken**.
- Karbamidos gyakorlat keretében folyékony karbamid tartalmú készítmény ureáz gátló inhibitorral történő kijuttatása esetén **nem kell bedolgozni**. (ureázgátló lista)
 - Forgatás nélküli gyakorlattal csak akkor választható együtt, amennyiben így kerül kijuttatásra a karbamid tartalmú műtrágya.
- **50 méteres biztonsági sáv** álló vagy folyóvizek partvonalától egységesen, a sáv területe nem haladhatja meg a gyakorlatba bevitt tábla területének 15%-át.
 - Érintett gyakorlatok:
 - Mikrobiológiai készítmények alkalmazása
 - Talaj-és növénykondicionáló szerek, nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása

Választható szántós gyakorlatok 2024

Gyakorlat elnevezése	Pont
Talajtakarás szántóterületeken	1
Növénytermesztés diverzifikációja szántóterületeken	1
Nem termelő tájképi elemek és területek kijelölése szántóterületeken	2
Táblaméret korlátozása szántóterületeken	1
Méhekre veszélyes szerek használati tilalma szántóterületeken	1
Karbamid műtrágya környezetbarát használata szántóterületeken	1
Mikrobiológiai készítmények alkalmazása szántóterületeken	2
Talaj-, növénykondicionáló szerek, nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása szántóterületeken	1
Forgatás nélküli talajművelés szántóterületeken	2

Gyepes gyakorlatok változásai

- A tájképi elem területén nem kell teljesíteni a választott gyakorlatot
- **Állandó gyepet parcella szinten kell megőrizni** a jogoszerű földhasználó személyében bekövetkező változástól függetlenül, míg az ideiglenes gyep elhelyezkedése változhat
- **Pásztoroló, illetve szakaszos legeltetéses gyakorlatba** bevont tábla területének legfeljebb 30 százalékát foglalhatja el tájképi elem
 - Bivaly is legeltethető
 - A továbbiakban nem előírás a legeltetési terv készítés
 - Figyelembe vehető a tejelő szarvasmarha is (állatjóléti támogatásban részt nem vevő)
- **Kizárólag alternáló kasza használata gyakorlat**
 - Kibővül a hátsó felfüggesztésű, illetve vontatott, szársértő nélküli kasza használatának lehetőségével
 - olyan kasza használható, amelyen nincs szársértő berendezés
- **Extenzív gyep legalább évi egyszeri kaszálása**
 - Tárgyév május 1. és szeptember 30. között szükséges legalább egy kaszálás

Új gyepes gyakorlatok

- **Őshonos haszonállatokkal történő legeltetés – 1 pont**
 - Nem feltétel a szakaszos, vagy pásztoroló legeltetés
 - Kizárólag őshonos (listán szereplő) fajtákkal lehet legeltetni
 - A hektáronkénti állategység minimum 0,2, maximum 1,4
 - Natura 2000 gyep és egyéb gyep földhasználati kategóriában is választható
- **Kaszálás során legalább 10 cm-es tarlómagasság meghagyása – 1 pont**
 - Minden tárgyévi kaszálás során legalább 10 cm-es tarló meghagyása szükséges
 - Az extenzív gyepes évi egyszeri kaszálásával nem választható együtt
 - Natura 2000 gyep és egyéb gyep földhasználati kategóriában is választható

Választható gyepes gyakorlatok 2024

Gyakorlat elnevezése	Pont
Gyeppek megőrzése	1
Pásztoroló, illetve szakaszos legeltetés	2
Az extenzív gyeppek legalább évi egyszeri kaszálása	1
Kizárólag alternáló kasza vagy hátsó felfüggesztésű, illetve vontatott, szársértő nélküli kasza használata	2
Őshonos haszonállatokkal történő legeltetés	1
Kaszálás során legalább 10 cm-es tarlómagasság meghagyása	1

Állandó kultúra gyakorlatok változásai

- **Különleges állandó kultúrák**
 - Rövid vágásfordulójú sarjztatásos energetikai ültetvények (nyár, fűz, kőris, éger, juhar fajok), vagy a mezőgazdasági területeken EMOGA vagy EMVA forrásból létesített ipari faültetvények, valamint az energianád, olasz nád- és szilfiumfajok
- Különleges állandó kultúrák esetében is választható gyakorlatok
 - méhekre veszélyes szerek használatának tilalma
 - 12% alatti lejtésű területeken található állandó kultúrák talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével
 - állandó kultúrák talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel
- **Fontos**, hogy ha az adott gyakorlat egyéb állandó kultúra és különleges állandó kultúra esetén is választható, az egyes földhasználati kategóriákban külön-külön kell kiválasztani és teljesíteni a gyakorlatot.

Állandó kultúra gyakorlatok változásai

- **Biológiai ágenses gyakorlat**
 - Kiegészül (listán szereplő) **feromonos légtérelítési eszköz** alkalmazásával
- **50 méteres biztonsági sáv** álló vagy folyóvizek partvonalától egységesen, a sáv területe nem haladhatja meg a gyakorlatba bevitt tábla területének 15%-át
 - Érintett gyakorlatok:
 - mikrobiológiai készítmények alkalmazása
 - talaj-és növénykondicionáló szerek, nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása

Állandó kultúra gyakorlatok változásai

- **Szőlőalany törzsültetvény, szőlőoltvány iskola és gyümölcsfa-iskola hasznosítási kódú kultúra** esetén nem választható gyakorlatok
 - méhekre veszélyes szerek használatának tilalma
 - 12% alatti lejtésű területeken az állandó kultúrák talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével
 - állandó kultúrák talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel
- **Lista készült**
 - egyéves sorköztakaró növényekről
 - évelő, többéves sorköztakaró növényekről
- Karbamidos gyakorlat keretében folyékony karbamid tartalmú készítmény ureáz gátló inhibitorral történő kijuttatása esetén **nem kell bedolgozni.** (ureázgátló lista)

Választható állandó kultúra gyakorlatok 2024

Gyakorlat elnevezése	Pont
Mikroöntözési technológiák alkalmazása	2
Méhekre veszélyes szerek használati tilalma	1
Biológiai ágens vagy feromon légtértelítési eszköz alkalmazása	2
Mikrobiológiai készítmények alkalmazása	2
Talaj-, növénykondicionáló szerek alkalmazása	1
12% alatti lejtésű területeken az állandó kultúrák talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével	1
Állandó kultúrák talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel	2
Karbamid műtrágya környezetbarát használata	1

Folyamatban lévő technikai módosítások

- Folyamatban van a **17/2024. (IV. 9.) AM rendelet** módosítása:
 - 50 méteres biztonsági sáv nem minden szerre fog vonatkozni. Kivételt fog képezni, ha az adott készítmény engedélykiratában 50 méternél keskenyebb biztonsági sáv szerepel.
- Várható megjelenés: 2024. június eleje

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

